

Forslag

til

Lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

Fremsat den 13. oktober 1976 af *Tove Nielsen* (V), *Arnfast* (CD), *Brusvang* (CD), *Chr. Christensen* (KrF), *Enggaard* (V), *Halvgaard* (FP), *Gerda Møller* (KF), *Inger Stilling Pedersen* (KrF), *Jytte Røge* (FP) og *Poul Schlüter* (KF).

§ 1.

I lov om gymnasieskoler og studenterkursus, jfr. lovbekendtgørelse nr. 328 af 10. juli 1970, som ændret ved lov nr. 67 af 3. marts 1971, lov nr. 291 af 9. juni 1971 og lov nr. 113 af 28. februar 1973, foretages følgende ændringer:

1. *Kapitelinddelingen* ændres, således at *kapitel I* omfatter § 1 og *kapitel II* omfatter §§ 2-5.

Overskriften til kapitel I affattes således:
„I. Opbygning og drift.“

Overskriften til kapitel II affattes således:
„II. Undervisningen i gymnasieafdelingen.“

2. § 1 affattes således:

„§ 1. En gymnasieskole består af en 3-årig gymnasieafdeling, der tilbyder undervisning efter reglerne i kapitel II, og kan omfatte kursus til højere forberedelseseksamen og studenterkursus.

Stk. 2. Et studenterkursus forbereder til studentereksamen efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Studenterkursus kan drives sammen med kursus til højere forberedelseseksamen.

Stk. 3. Gymnasieskoler og studenterkursus kan oprettes og drives af staten, amtskommuner og private, i København og Frederiksberg tillige af kommunen.

Stk. 4. Til en offentlig gymnasieskole kan der i særlige tilfælde være knyttet en skoleafdeling, der tilbyder undervisning efter reglerne i kapitel 2 i lov om folkeskolen.

Stk. 5. Til en privat gymnasieskole kan der være knyttet en skoleafdeling, der tilbyder undervisning efter reglerne i lov om friskoler og private realskoler m. v.“

3. § 2, *stk. 1*, ophæves.

4. I § 2, *stk. 2*, der bliver *stk. 1*, ændres „2. realklasse“ til: „grundskolens 9. klassetrin“. *Stk. 3* bliver *stk. 2*.

5. § 3 ophæves.

6. I § 4, *stk. 1*, ændres „biologi-fysiologi“ til: „biologi“, „legemsøvelser“ til: „idræt“ og „erhvervsorientering“ til: „uddannelses- og erhvervsorientering“.

7. I § 4 indsættes som *stk. 3*:

„*Stk. 3.* Til handicappede elever gives der specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand. Undervisningsministeren fastsætter regler herom.“

8. I § 4 indsættes som *stk. 4*:

„*Stk. 4.* Der tilbydes eleverne individuel uddannelses- og erhvervsvejledning efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.“

9. § 5 affattes således:

„§ 5. Elever, der tilhører et trossamfund uden for folkekirken, fritages efter anmodning for at deltage i undervisningen i religion. Er eleven undergivet forældremyndig-

hed, kan fritagelse kun ske med samtykke fra dennes indehaver.“

10. *Overskriften til kapitel III* affattes således:

„*III. Prøver og vidnesbyrd.*“

11. § 6 ophæves.

12. § 9, *stk. 1*, affattes således:

„§ 9. Når elever forlader gymnasieafdelingen uden at have bestået studentereksamen, skal skolen på forlangende meddele dem vidnesbyrd om deres modenhed, kundskaber og forhold i gymnasieafdelingen.“

13. § 9, *stk. 2*, ophæves.

14. *Overskriften til kapitel IV* affattes således:

„*IV. Optagelse i gymnasieafdelingen.*“

15. § 10 ophæves.

16. § 12 ophæves.

17. § 13 ophæves.

18. § 14 affattes således:

„§ 14. Optagelse i 1. gymnasieklasse er betinget af, at eleven

1. har afsluttet 9. klassetrin i grundskolen,

2. har gennemgået udvidet kursus eller ikke-kursusdelt undervisning i regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi på 9. klassetrin i grundskolen eller på kursus, der forbereder til folkeskolens afgangsprøve i de nævnte fag,

3. har aflagt folkeskolens afgangsprøve i dansk og de under nr. 2 nævnte fag med et tilfredsstillende resultat og

4. efter den hidtidige skoles opfattelse forventes at kunne følge undervisningen i gymnasiet på tilfredsstillende måde og fuldføre denne på normal tid.

Stk. 2. Optagelse i 1. gymnasieklasse på en sproglig linje er endvidere betinget af, at eleven har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin med et tilfredsstillende resultat.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde en elev, der ikke opfylder betingelserne i *stk. 1-2*, skal

kunne optages i 1. gymnasieklasse, og i hvilke tilfælde optagelse kan ske på betingelse af, at eleven består en optagelsesprøve på den gymnasieskole, hvori optagelse søges.

Stk. 4. Elever, der ønsker at blive optaget senere end fra 1. gymnasieklases begyndelse, må bestå en optagelsesprøve, der godtgør, at de i modenhed og kundskaber står på samme trin som eleverne i den klasse, hvori de ønsker at blive optaget.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved optagelse i 1. gymnasieklasse af elever, der søger en offentlig gymnasieskole, og om elevernes fordeling mellem skolerne indbyrdes, herunder om eventuel henvisning til private skoler.“

19. *Overskriften til kapitel V* affattes således:

„*V. Undervisningstiden.*“

20. Efter § 16 indsættes som nye paragrafer:

„§ 16 a. Undervisningsministeren fastsætter regler om ansættelsesvilkårene for timelærere og vikarer i gymnasieskolen uden for København.

§ 16 b. Udgiften til pensioner til tjenestemandsansatte rektorer og lærere ved de kommunale og amtskommunale gymnasieskoler samt til de pågældendes efterladte, herunder efterindtægt af pensioner, afholdes af statskassen.

Stk. 2. Statens udgifter efter *stk. 1* til Københavns kommune fastsættes på grundlag af de pensionsregler, der gælder for statens, folkeskolens og folkekirkens tjenestemænd.“

21. I § 17, *stk. 1*, udgår „realeksamen og“, og „for disse eksaminer“ ændres til: „herfor“.

22. § 17, *stk. 2*, affattes således:

„*Stk. 2.* For dem, der ønsker at gå op til studentereksamen uden at kunne indstilles som elever ved eksamensberettigede skoler eller kursus, afholdes eksamen ved foranstaltning af undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen.“

23. § 19, stk. 1, nr. 1, affattes således:

„1. Skolen (kursus) skal som et gennemsnit af de sidste 3 finansår, i hvilke den har været i virksomhed, have haft mindst 12 elever pr. klasse.“

24. § 19, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Til en skoleafdeling efter § 1, stk. 5, yder staten tilskud under de betingelser, der er fastsat i § 12 i lov om friskoler og private realskoler m. v. Undervisningsministeren kan dog i særlige tilfælde og i et af ministeren nærmere fastsat omfang tillade, at undervisningen på 8.-10. klassetrin ved skoler, der er oprettet før 1. august 1976, med tilskudsberettigende virkning varetages af rektorer, lektorer og adjunkter.“

25. § 21, stk. 1, udgår.

26. § 21, stk. 2, som bliver stk. 1, affattes således:

„§ 21. Undervisningsministeren kan med henblik på iværksættelse af forsøgsarbejde i gymnasieafdelingen og ved studenterkursus godkende sådanne afvigelser fra reglerne i § 4, som ikke har til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.“

27. § 22 affattes således:

„§ 22. Undervisningsministeren fastsætter regler om:

1. Fordringerne og eksamensopgivelserne til studentereksamen, karaktergivning og censur samt bortfald af prøve i et vist antal fag m. v.
2. Betingelserne for og fremgangsmåden ved optagelse i 1. gymnasieklasse og på studenterkursus.

3. Betingelserne for at kunne indstilles til studentereksamen.“

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1977, jfr. dog stk. 2-5.

Stk. 2. De hidtidige regler for realafdelinger ved gymnasieskoler finder fortsat anvendelse i skoleåret 1977-78 for 3. realklasse.

Stk. 3. § 1, nr. 4, 15 og 18, har virkning fra og med optagelsen i 1. gymnasieklasse i 1978.

Stk. 4. Tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 7 og 8, fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 5. Til private gymnasieskoler, som ved lovens ikrafttræden har tilknyttet realafdeling, kan der i tiden indtil 1. august 1980 ydes tilskud til aflønning af rektorer, lektorer og adjunkter for undervisning i 8.-10. klasse efter de for statens gymnasieskoler gældende regler. Omfanget af denne undervisning kan dog ikke overstige det timetal, der i skoleåret 1975-76 er læst i indtil 2 spor i realafdelingen af de omhandlede lærere.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan i tiden indtil 1. august 1980 i særlige tilfælde fravige bestemmelsen i § 1, nr. 22, for private gymnasieskoler og studenterkursus, der er oprettet før 1. august 1976.

Stk. 7. § 1, nr. 9, finder ikke anvendelse for elever i 3. gymnasieklasse i skoleåret 1977-78, der inden udgangen af skoleåret 1976-77 er blevet fritaget for undervisning i religion.

§ 3.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Dette lovforslag har som udgangspunkt det af undervisningsministeren den 23. januar 1976 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

I betænkningen over forslaget — afgivet af undervisningsudvalget den 20. maj 1976 — blev der

stillet en række ændringsforslag, dels af undervisningsministeren tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Steen Folke (VS)) og af flertallet bestående af medlemmerne fra venstre, fremskridtspartiet, det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne.

Disse ændringsforslag er indarbejdet i nærvæ-

rende lovforslag. Bemærkningerne til det foreliggende lovforslag går derfor udelukkende på de omtalte ændringsforslag. Hvad angår lovforslagets øvrige numre, skal der henvises til bemærkningerne i lovforslag nr. 158 af 23. januar 1976 om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus, fremsat af undervisningsministeren. Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 4614, 5909, 10411 og 11282, tillæg A sp. 2671 og tillæg B sp. 1703 og 2109.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 9.

Efter lovforslaget vil der komme til at gælde de samme regler for fritagelse for at deltage i undervisningen i religion i gymnasiet, som i dag er gældende for studerende ved kursus til højere forberedelseksamen.

Til nr. 18.

Ad stk. 1. Forslaget betyder, at elever for at blive optaget normalt skal have fulgt udvidet kursus i engelsk, tysk og regning/matematik på både 8. og 9. klassetrin. Forslagsstillerne har imidlertid ønsket, at elever, som på 8. klassetrin har valgt grundkursus, men som på 9. klassetrin vælger udvidet kursus, skal have mulighed for at blive optaget i 1. gymnasieklasse, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne.

Bestemmelsen om ikke-kursusdelt undervisning er en konsekvens af bestemmelserne i folkeskolelovens § 8, stk. 3, hvorefter undervisningsministeren efter de derom gældende regler kan godkende, at delingen i to kurser undlades på 8. og 9. klassetrin i ét eller flere fag. Til uddybning af „et tilfredsstillende resultat“ udfærdiger ministeren bestemmelser om mindstekrav for optagelse i 1. g svarende til de nugældende bestemmelser.

Ad stk. 2. Når bestemmelsen ikke kræver, at eleven har fulgt undervisningen i latin på 9. klassetrin, men kun kræver, at eleven har aflagt folkeskolens afgangsprøve i faget med et tilfredsstillende resultat, må dette udelukkende ses som en konsekvens af den nedenfor under ad stk. 3 nævnte adgang til at aflægge folkeskolens afgangsprøve i begyndelsen af 1. gymnasieklasse. Den er således ikke udtryk for, at eleven ikke normalt bør følge undervisningen i latin på 9. klassetrin.

Ad stk. 3. Bestemmelsen tænkes bl. a. anvendt til følgende:

a) Der bør være mulighed for, at elever, der ikke inden optagelsen i gymnasiet har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin med et tilfredsstillende resultat, kan optages i 1. gymnasieklasses sproglige linje på

betingelse af, at de i løbet af efteråret i 1. g aflægger folkeskolens afgangsprøve i faget med et tilfredsstillende resultat.

b) Elever, der ikke opfylder de under stk. 1 nævnte betingelser for at blive optaget, bør have adgang til ved en optagelsesprøve at få adgang til 1. gymnasieklasse.

c) Bestemmelsen tænkes endvidere anvendt i helt særlige situationer, som der ikke kan gives generelle retningslinjer for.

Bestemmelsen bemyndiger derimod ikke ministeren til herudover at fastsætte regler, der fraviger betingelserne i stk. 1 og 2.

Til nr. 23.

Forslaget er foranlediget af en henvendelse fra Foreningen af private selvejende gymnasier, studenter- og HF-kurser, som har fundet, at det tidligere foreslåede elevtalskrav på 15 pr. klasse er for højt. I stedet har foreningen foreslået et elevtalskrav på 12. Efter en drøftelse med foreningen har undervisningsministeriet tiltrådt forslaget. Under hensyn til det lavere elevtalskrav finder man ikke, at der er behov for en almindelig dispensationsmulighed. I stedet er i § 2 foreslået en overgangsordning for de private skoler og kurser, som er oprettet før lovens ikrafttræden, således at undervisningsministeren for sådanne skoler og kurser i tiden indtil 1980 i visse tilfælde kan fravige elevtalskravet.

Til nr. 25.

Ændringen er ligeledes foranlediget af en henvendelse fra Foreningen af private selvejende gymnasier, studenter- og HF-kurser, som har fremhævet, at en total afvikling pr. 1. august 1980 af de akademisk lønnede læreres undervisning i grundskolen og 10. klasser ikke lader sig føre ud i praksis uden samfundsmæssigt ressourcospild.

Efter en drøftelse med foreningen har undervisningsministeriet erkendt, at der kan opstå problemer for nogle af de bestående private gymnasieskoler med at skaffe de akademisk uddannede lærere fuldt timetal i gymnasieafdelingen. Man har derfor stillet forslag om, at den foreslåede overgangsordning i § 2, stk. 5, suppleres med en dispensationsadgang for de akademisk uddannede lærere på skoler, som er oprettet inden lovens ikrafttræden.

Til nr. 27.

I bemærkningerne til det tidligere lovforslag anfører ministeren, at den gældende bemyndigelse til forsøgsundervisning i gymnasiet hidtil „er blevet forstået som udelukkende sigtende til de regler, der findes i § 4 om undervisningens indhold i almindelighed.“

Da der allerede på nuværende tidspunkt er iværksat vidtgående forsøg med integration af de 16—19-åriges uddannelse, tilsigter forslaget at fastholde forsøgsarbejdet på det nuværende niveau, indtil en kommende principbeslutning om de 16—19-åriges uddannelse har fundet sted.

Ændringsforslaget betyder således ingen realitetsændringer af de nugældende bestemmelser om iværksættelse af forsøgsarbejde.

Til § 2.

I stk. 5 er udeladt ordene „samt gymnasieoverlærere og gymnasielærere“.

Forslagsstillerne finder det rigtigst, at bestemmelse om afvikling af det særlige tillæg til gymnasieoverlærere og gymnasielærere sker ved aftale i forbindelse med forhandlingerne med tjenestemændenes centralorganisationer pr. 1. april 1977.